

خامنه‌ای در سخنرانی نوروزی کماکان سرسختی نشان می‌دهد

به قلم عمر کرمی (/fa/experts/mr-krmy-0/)

۲۶ مارس ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

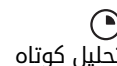
/ (English (/policy-analysis/khamenei-continues-playing-hardball-nowruz-speech

العربية (/ar/policy-analysis/fy-khtab-yd-alnwrwz-khamny-la-yzal-ymars-lbt-alhzm-walqswt/)

درباره نویسنده

عمر کرمی (/fa/experts/mr-krmy-0/)

عمر کرمی مدیر ضداطلاعات در شرکت امنیت سایبری سیکس‌گیل (Sixgill) در اسرائیل است. او پیش از این پژوهشگر مهمان در انستیتو واشنگتن بوده است و نیز مدیریت کارهای پژوهشی و تحلیلی نیروهای دفاعی اسرائیل در حوزه خاورمیانه را بر عهده داشته است.

تحلیل کوتاه

رهبر ایران به جای کوتاه آمدن از موضع هسته‌ای خود مدام تاکید می‌کند که ایران می‌تواند تحریم‌ها را خنثی کند و به تنهایی بر چالش‌های اقتصادی‌اش فائق آید و ابزار دستیابی به هر دو را تکیه بر توانمندی‌های داخلی و نمایش حمایت فرضی مردم از رژیم از طریق مشارکت در انتخابات می‌داند.

سخنرانی نوروزی علی خامنه‌ای رهبر ایران معمولاً نشانگر تفکر او در امور داخلی و خارجی است. برخلاف سخنرانی عیوس و غیرمعمول سال قبل (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/khameneis-nowruz-speech-time-coronavirus>) که بر همه‌گیری کووید-۱۹ متمرکز بود و هیچ اشاره‌ای به مسائل سیاست خارجی نداشت سخنرانی امسال پیام‌های زیادی برای مخاطبان خارجی و داخلی داشت.

در آستانه نوروز رهبر ایران اغلب با ارائه خلاصه‌ای از سال گذشته و نامگذاری سال جدید زمینه را برای پیام اصلی خود آماده می‌کند. این پیام‌ها معمولاً بر موفقیت‌های ایران و استقامت در برابر فشارها و مشکلات تمرکز دارد. گرچه دفعه قبل خامنه‌ای قدری وقت صرف کرد تا درباره سال «پرتلاطم» و «دشوار» صحبت کند و کشور را با یک کشتی در آب‌های طوفانی مقایسه کرد که برای رسیدن به ساحل نجات مبارزه می‌کند. امسال او از سخنرانی نوروزی استفاده کرد تا به شنوندگان اطمینان دهد که دریا در حال آرام‌شدن است و کشتی نزدیک ساحل است.

افزایش تولید برای خنثی‌سازی تحریم‌ها

خامنه‌ای باور دارد که قدرت یک کشور نه فقط تابعی از قدرت نظامی آن بلکه تابع رشد اقتصادی آن و دیگر عوامل نیز هست (مثلاً: ثبات اجتماعی انسجام سیاسی پیشرفت علمی و ایدئولوژی). برای همین در ده سال گذشته که بار شعار نوروزی‌ای که انتخاب کرده تا تلاش‌های مسئولان را در سال پیش رو هدایت کند همگی به «اقتصاد مقاومتی» ایران در برابر تحریم‌ها مربوط بوده است. شعار امسال «تولید پشتیبانی‌ها مانع‌زدایی‌ها» نیز متفاوت نیست و از مسئولان می‌خواهد تا تولید و مصرف داخلی را ترویج کنند و همزمان با فساد مبارزه کنند.

خامنه‌ای همچنین دوست دارد بر این نکته تاکید کند که دشواری‌ها می‌توانند به فرصت‌های جدید منتهی شوند و از این رو سخنرانی نوروزی او تصویری خوش‌بینانه از ظرفیت‌های اقتصادی ایران ارائه می‌کند. او گفت که تبدیل کشور به یک اقتصاد شکوفا «احتیاج به معجزه ندارد» بلکه با «همت بالا می‌توان این مسائل را حل کرد». خامنه‌ای به طور مشخص ادعا کرد که ایران با پیروی از فرمول او

می‌تواند به دوازدهمین اقتصاد بزرگ جهان تبدیل شود و به این ترتیب کشورهای دیگر انگیزه بیشتری برای تعامل با جمهوری اسلامی خواهند داشت و در نتیجه تحریم‌ها بی‌اثر خواهد شد.

خامنه‌ای سپس توضیح داد که چرا سازش رویکردی صحیح برای برخورد با تحریم‌ها نیست از نگاه او درخواست از واشنگتن برای رفع تحریم‌هایش مسئولان ایران را ناگزیر با فهرستی از تقاضاهای تحقیرآمیز روبه‌رو خواهد کرد و همچنین خواست که مسئولان «اقتصاد کشور را معطل و پادرها در انتظار تصمیم‌گیری دیگران قرار ندهند». او تغییر جهت کشور را به سمت خودکفایی در پاسخ به فشار بین‌المللی ستود و توصیه کرد که دولت فعلی و بعدی طوری برنامه‌ریزی کنند که گویی تحریم‌ها تا مدت نامعلومی باقی خواهد ماند.

صبر و بی‌اعتمادی

در سخنرانی ۷ فوریه خامنه‌ای پیشنهادهای مربوط به سازوکار مرحله به مرحله را که طی آن آمریکا و ایران اقداماتی نوبتی برای بازگشت به برجام انجام دهند رد کرد و بر روایت خود تکیه داشت که رژیم عجله‌ای برای بازگشت به توافق هسته‌ای ندارد (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-new-narrative-regime-not-hurry-washington-should-be>).

در سخنرانی نوروزی هم این موضع حداکثرطلب را تکرار کرد و تاکید داشت که وعده‌های ایالات متحده قابل اعتماد نیست و این مسئله شامل همه دولت‌های آمریکا می‌شود. مثلاً استدلال آورد که پس از آن که تهران به تعهدات خود مطابق توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ عمل کرد دولت اوباما واقعا معامله به مثل نکرد و تحریم‌ها را فقط «روی کاغذ» لغو کرد در حالی که هنوز شرکت‌ها را تهدید می‌کرد تا آن‌ها را از همکاری با ایران منصرف کند.

خامنه‌ای سپس تقاضای خود را تکرار کرد که واشنگتن اول باید تمام تحریم‌ها را لغو کند و بگذارد ایران راستی‌آزمایی کند که این کار با حسن نیت انجام شده و پس از آن رژیم از تخلفات هسته‌ای فزاینده‌اش (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deciphering-irans-latest-nuclear-messaging>) عقب‌نشینی خواهد کرد و به پایبندی کامل به برجام بخواهد گشت و همچنین به مسئولان ایران هشدار داد که تمام اقدامات‌شان باید با این سیاست همسو باشد و به این ترتیب پیامی روشن به رئیس‌جمهور حسن روحانی و محمدجواد ظریف وزیر خارجه فرستاد.

مهم‌ترین حرف رهبر ایران چه بسا اشاره او به جلسه اخیر رای اعتماد وندی شرمن معاون وزیر خارجه آمریکا بود که وی در مورد توافق هسته‌ای گفته بود: «۲۰۲۱ تا ۲۰۱۵ تفاوت دارد... واقعیت‌های صحنه فرق کرده است» خامنه‌ای با این نظر موافقت نشان داد اما از آن استفاده کرد تا نظر خود را پیش ببرد که شرایط «به نفع ایران» تغییر کرده است و «هیچ عیبی ندارد» که وضعیت فعلی که از نظر او وضعیتی قابل قبول است دوام یابد اگر واشنگتن از پذیرش پیش‌شرط او در لغو تحریم‌ها خودداری کند در نگاه او این بردباری ترجیح دارد بر پذیرش شتابزده یک توافق نهایتاً نامطلوب مثل برجام چون «در مواردی ضرر عجله بیشتر از فرصت‌سوزی است».

نگاه به انتخابات بعدی

ایران در ۱۸ ژوئن رئیس‌جمهور بعدی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/2021-iranian-presidential-election-preliminary-assessment>) خود را انتخاب خواهد کرد از این رو خامنه‌ای از فرصت سخنرانی نوروزی خود استفاده کرد تا توضیح دهد که چرا مردم ایران باید اختلافات را کنار بگذارند و در انتخابات شرکت کنند به گفته او میزان بالای مشارکت نشانه عزت قدرت و «اقتدار ملی» است یعنی تصویرسازی از انتخابات به عنوان نشانه‌ای از ناسیونالیسم ایرانی نه فقط برای حمایت از رژیم اسلامی.

یک نکته مهم دیگر توصیف او از رئیس‌جمهور به‌عنوان بالاترین مقام دولتی است به ویژه در مقایسه با قوای دیگر مثل قوه قضاییه این امر می‌تواند علامتی به ابراهیم رئیسی رییس قوه قضاییه تلقی شود که سال ۲۰۱۷ نامزد ریاست‌جمهوری بود و اغلب به‌عنوان نامزد برجسته برای جانشینی خامنه‌ای و رهبری تصویر می‌شود معلوم نیست که آیا رئیسی به نامزدی مجدد برای ریاست‌جمهوری علاقه‌مند باشد و بنابراین سخن خامنه‌ای ممکن است به منزله تشویق او به این کار باشد سخنرانی نوروزی همچنین شامل فهرستی از ویژگی‌ها برای رئیس‌جمهور بعدی بود: «کفایت» «باایمان» «عدالت‌خواه» «دارای عملکرد انقلابی و جهادی» - که همگی با رزومه شناخته‌شده رئیسی همخوانی دارد.

این اولین بار نخواهد بود اگر رهبر ایران به شکل علنی برای یک نامزد معین اعمال نفوذ کند در انتخابات سال ۲۰۰۵ او با اشاره به صفات مشخصه محمود احمدی‌نژاد در خطبه‌های خود نشان داد که احمدی‌نژاد نامزد مطلوب او برای ریاست‌جمهوری است.

با توجه به این که نامزد ایده‌ال او با رویکرد عملگرایانه حسن روحانی در تضاد مستقیم است می‌توان درک کرد که چرا خامنه‌ای تمایلی چندانی ندارد تا پیش از انتخابات موضع تند خود را در قبال آمریکا نرم کند در نگاه او شاید عجله کردن برای یک سازش هسته‌ای صرف نظر از افتادن در دام احتمالی آمریکا بتواند پیامدهای بیشتری داشته باشد - از جمله این که رای‌دهندگان ایرانی را تشویق کند که از

یک نامزد ریاست‌جمهوری «میان‌رو»ی دیگر حمایت‌کننده ازین‌رو برای رژیم دست‌کم تا بعد از انتخابات ماه ژوئن راهبرد نمایش سرسختی و حفظ بن‌بست فعلی هم در سیاست داخلی و هم خارجی راهبرد معناداری است.

عمر کرمی پیش از این پژوهشگر مهمان در انستیتو واشنگتن بوده است و قبل از آن مدیریت کارهای پژوهشی و تحلیلی نیروهای دفاعی اسرائیل در حوزه خاورمیانه را بر عهده داشته است. ❖

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲ | ۱۱

◆
Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

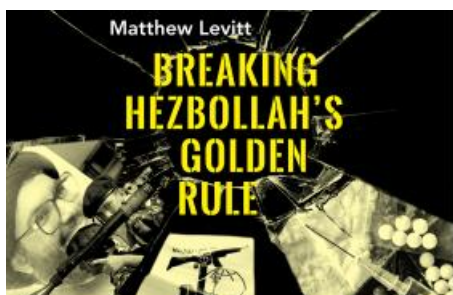
BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲ | ۱۱

◆
Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(fa/policy-analysis/mn-ashah/) منع اشاعه

(fa/policy-analysis/anrzh-y-w-aqtsad/) انرژی و اقتصاد

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران